

★ GOUDA ★
★ 750 ★
★ 1272 - 2022 ★

Geef
Gouda
door!

Jaarstukken 2023

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Regio en partnerschappen

Ontwikkelingen in Gouda zijn van belang voor de omliggende gemeenten in de regio en andersom. Veel van de opgaven waar de gemeente voor staat, kunnen alleen op regionaal niveau worden opgelost.

De intensieve samenwerking in de regio Midden-Holland wordt voortgezet. Wederkerigheid is daarbij belangrijk. Huidige samenwerkingsverbanden zijn onder andere samenwerking in de regio Midden-Holland, samenwerking met verschillende steden als Alphen en Woerden, en in verbanden als de G40 en VNG en gemeenschappelijke regelingen.

Met de wijziging in de wet Gemeenschappelijke Regelingen bezien we hoe we invulling kunnen geven aan de versterking van de controlerende en kader stellende rol van de gemeenteraad in deze regelingen.

Wat is bereikt?

1) Samenwerking

De twaalf thema's voor raadsbreed samenwerken zijn verder opgepakt door de raad en het college. De raad is op verschillende thema's vroegtijdig betrokken door het werken met een startnotitie.

2) Gemeenschappelijke regelingen

Er zijn vier gewijzigde gemeenschappelijke regelingen ter instemming voorgelegd aan het college en voor zienswijze en besluitvorming voorgelegd aan de gemeente raad van Gouda. Dit betekent dat Gouda vier van de negen aanpassingen heeft gerealiseerd. Gezien het specifieke karakter van een gemeenschappelijke regeling zijn onderlinge verschillen op onderdelen onontkoombaar.

3) Regio en partnerschappen

De gemeente is zelfbewuster als het gaat om het opereren in diverse samenwerkingsverbanden. Daarbij wordt nadrukkelijk steeds de afweging gemaakt op welk schaalniveau en met welke partner(s) samenwerking opportuun is.

4) Ruimte voor burgerinitiatieven

Er zijn veel verschillende initiatieven ondersteund, zoals tientallen zwerfafvalacties tijdens de Landelijke Opschoondag, de peukenactie door Gouda Peukenvrij, 76 Groen moet je Doen-locaties, drie Grijs wordt Groen locaties en drie bijenveldjes. Daarnaast zijn achttien opfleurovergoedingen verstrekt en heeft GoudApot 145 initiatieven van financiële ondersteuning voorzien.

3.7.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Samenwerking

- In samenspraak met de griffie is een format voor de startnotitie opgesteld.
- Het format voor de startnotitie is toegepast bij verschillende thema's.

Doelstelling 2: Gemeenschappelijke regelingen

- Voor iedere gemeenschappelijke regeling is regionaal samengewerkt voor een afgestemde invulling van de gevolgen van de wetswijziging.

Doelstelling 3: Regio en partnerschappen

- Er is mede door Gouda een regionaal verkiezingsdebat Provinciale Staten georganiseerd, waarbij de doelen uit het positioneringsdocument onder de aandacht zijn gebracht bij vertegenwoordigers van provinciale partijen.
- Op basis van een bidbook is de organisatie van het VNG-congres 2024 toegekend aan de gemeenten Alphen aan den Rijn, Gouda en Woerden. Dit biedt een kans om de profilering en positionering van zowel de gemeente(n) als het Groene Hart te versterken.
- Er is onderzoek gedaan naar het Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem Midden-Holland. Op basis hiervan worden de mogelijkheden verkend om zowel de strategische als de uitvoeringskracht van de regio verder te versterken.
- De samenwerking met de VNG en G40 is geïntensiveerd, wat tot uiting komt in actievere deelname.
- De concrete invulling van de lobbyagenda heeft zich gefocust op de ontsluiting van Westergouwe en het Vijfde Dorp middels station Gouda-Zuidplas.

Doelstelling 4: Ruimte voor burgerinitiatieven

- Stichting GoudApot heeft ruim € 210.000 uitgekeerd om inwonersinitiatieven te stimuleren in de stad.
- Projectleiders kregen actieve ondersteuning van een participatie-adviseur, nieuwe projectleiders werden hierop gewezen.
- Voor de evenementenvoorschriften van Goudasfalt zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd. Het bestemmingsplan voor Goudasfalt heeft met voorschriften ter inzage gelegen voor zienswijze reacties.
- Wekelijks is een bruisLab in het kader van Gouda Bruist georganiseerd.
- Er is een procesmemo over de startnotitie participatie aangeboden aan de gemeenteraad, met een globaal plan van aanpak om tot de startnotitie te komen.

3.7.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

Verbonden partijen	Doel
Regio Midden-Holland	<p>Om de regio Midden-Holland aantrekkelijk te houden om te wonen, werken en leven, bouwen we voort op het werk van de afgelopen periode. We investeren in een vitale en bereikbare stad en een economie met een goed ondernemers- en vestigingsklimaat door onder meer samen te werken op:</p> <ul style="list-style-type: none">• verbeteren van bereikbaarheid door samenwerking voor de ontwikkeling van een multimodale OV-hub en/of station bij Westergouwe en inzetten op duurzame mobiliteit fiets, OV en over de weg.• verdere ontwikkeling van Campus Gouda.• invulling geven aan het Nationale Klimaatakkoord.• de woningbouwopgave, voor de toename van (betaalbare) woningen in de regio.
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de publieksleges ter dekking van de kosten voor de door burgerzaken diverse geleverde diensten

3.7.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Samenwerking	Vertrouwen in overheid en gezondheidsinstellingen	2023 (september): Landelijke overheid: 22,3% Lokale overheid: 33,8%	2022 (november): Landelijke overheid: 29,3% Lokale overheid: 43,3%	2021 (december): Landelijke overheid: 35,3% Lokale overheid: 43,9%	(RISBO, enquête sociale cohesie via Kieskompas) https://www.waarstaatje.gemeente.nl/dashboard/maatschappelijke-en-economische-veerkracht/sociale-cohesie
Gemeenschappelijke regelingen	Percentage jaarrekening gemeenschappelijke regelingen (lasten gemeenschappelijke regelingen/ totaal van lasten)	2023: % van totaal lasten	2022: 7.94% van totaal lasten	2021: 8.32% van totaal lasten	Jaarrekening Gemeente Gouda
Regio en partnerschappen	Aantal samenwerkingsverbanden	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2020: 29 samenwerkingsverbanden	x	(Regioatlas) https://www.regioatlas.nl/kaarten#_samenwerkingskaartgouda_1
Ruimte voor burgerinitiatieven	Score voor 'Samenwerking met inwoners', of voor 'gemeente betreft buurt'	Monitoring start per 2024	x	x	Stadspeiling

3.7.4 Wat heeft het gekost?

3.7.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	33.966	39.401	39.872	-471
Baten	-5.574	-6.072	-6.716	644
Saldo van baten en lasten	28.392	33.329	33.156	173
Toevoegingen aan reserves (lasten)	557	635	635	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-664	-739	-210	-529
Gerealiseerd resultaat	28.285	33.225	33.582	-357

3.7.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	5.815	5.945	4.716	1.229
0.2 Burgerzaken	1.134	1.981	1.932	49
0.4 Overhead	21.442	25.403	26.508	-1.105
Totaal	28.392	33.329	33.156	173

3.7.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.1 Bestuur		1.229 V
Vanwege de jaarlijkse herberekening van de benodigde voorziening voor de pensioenen (oud-) wethouders kan een bedrag vrijvallen.		1.046 V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Er is gedurende het jaar een tijd lang sprake geweest van een openstaande vacature voor een juridische functie.	89	V
Voor 2023 zijn kosten voor het VNG congres geraamd. Die kosten worden nu echter pas in 2024 verwacht. Voorgesteld wordt het restant budget 2023 over te hevelen naar 2024.	53	V
Diverse kleine verschillen.	41	V
0.2 Burgerzaken	50	V
Diverse kleine verschillen.	50	V
0.4 Overhead	1.105	N
Extra inhuur op verschillende afdelingen vanwege ziekte- en zwangerschapsvervanging en extra juridische werkzaamheden vanwege omvorming van de Regionale Werkorganisatie.	749	N
Dit betreft een nadeel op een deelbudget van de Regionale Werk Organisatie. Dit valt weg tegen een overschot op diverse andere taakvelden.	688	N
Voor de implementatie van eHRM is in 2023 € 120.000 begroot. Deze is niet uitgegeven in 2023.	50	V
De organisatie moet soms kosten maken voor organisatieontwikkeling. Ter dekking van deze kosten heeft de raad de Reserve Organisatieontwikkeling in het leven geroepen. Hierop kan een beroep worden gedaan als het gaat om incidentele (re)organisatiekosten die niet uit reguliere budgetten kunnen worden betaald. Voor 2023 zijn minder kosten gemaakt dan vanuit de reserve als onttrekking begroot is. Veel kon binnen bestaande budgetten worden opgelost. Hierdoor is in 2023 een beperkt beroep gedaan op de Reserve Organisatieontwikkeling en kan de reserve worden aangewend voor wanneer dat meer nodig is. De kosten die gedekt mogen worden uit de Reserve staan ook op taakveld 0.4.	326	V
De uitgaven voor groot onderhoud voor het Huis van de stad zijn op basis van noodzakelijk onderhoud hoger dan begroot.	30	N
Diverse kleine verschillen.	14	N

3.7.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Reserve Organisatieontwikkeling: deze reserve wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen. In 2023 zijn er minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	559	N
Reserve Groot onderhoud vastgoed: de uitgaven voor groot onderhoud voor het Huis van de Stad zijn op basis van noodzakelijk onderhoud hoger dan begroot. Dit leidt tot een hogere onttrekking aan de reserve.	30	V
Totaal	529	N

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Het BBV schrijft voor dat in het programmaplan een overzicht van de overhead wordt opgenomen. Doordat de overhead in een apart overzicht verantwoord wordt, ontstaat beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten en het halen van haar doelstellingen. Het idee is dat de begroting transparanter wordt en dat de raad beter kan sturen op de kosten van overhead. Daarnaast kan, door het hanteren van een eenduidige systematiek, een betere vergelijking met andere gemeenten worden gemaakt.

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Deze kosten worden verantwoord op het taakveld Overhead. De kosten van personeel (en goederen en diensten) in het primaire proces worden rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

Vanwege administratief technische redenen heeft de gemeente ervoor gekozen de overhead in de programmabegroting 2019-2022 onderdeel uit te laten maken van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

Voorbeelden van kosten die tot de overhead worden gerekend zijn de salarislasten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, worden de overheadkosten centraal begroot. Voorheen werden deze kosten verdeeld over de programma's en niet apart inzichtelijk gemaakt.

Voor het specificeren van de overheadkosten hanteert de gemeente Gouda een indeling in elf onderdelen.

Onderdeel	Toelichting
Directie	Kosten van de drie directieleden en de bijbehorende managementondersteuning.
Primaire proces	Loonkosten van het personeel die niet direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend, zoals alle leidinggevenden in het primaire proces en ondersteuning in het primaire proces (managementassistenten en administratieve medewerkers).
Bestuursondersteuning en Communicatie	Kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie en de bestuursondersteuning.
Concernstaf	Kosten die gemaakt worden ten behoeve van interne controle en advies.
Informatisering en Automatisering	Kosten die gemaakt worden voor het aanschaffen van hard- en software, licenties, onderhoud, systeem- en netwerkbeheer, helpdesk, applicatiebeheer en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Ook vallen hier de telefoonkosten, de kopieerkosten en de kosten van DIV onder. Hiervoor zijn alle automatiserings- en ICT-kosten doorgelopen en indien van toepassing direct toegerekend aan een taakveld. De overgebleven kosten zijn verantwoord onder overhead.
HRM	Kosten die gemaakt worden voor het personeelsbeheer, zoals de salariskosten van de HRM-medewerkers, de kosten van het personeelssysteem, concernbrede opleidingskosten en trainingen, werving en selectie, arbodienst, OR, detachering en kosten organisatieontwikkeling.
Huisvesting	Kapitaallasten en onderhoud die betrekking hebben op het Huis van de Stad, alsmede waterverbruik, energiekosten, schoonmaakkosten, beveiliging en het onderhoud binnen het Huis van de Stad.
Facilitaire zaken	Kosten die betrekking hebben op het callcentrum, catering/kantine en portokosten.
Financiën	Kosten voor het voeren van de administratie, de planning- en controlfunctie en adviesfunctie op het gebied van financiën, treasury en fiscale zaken.
Inkoop	Kosten die worden gemaakt ten behoeve van inkoop, waaronder ondersteuning aanbestedingen, ontwikkelen contractenbank en contractmanagement en de verzekeringen.
Juridische Zaken	Kosten die betrekking hebben op juridische zaken, zoals juridische advieskosten, proceskosten en schadevergoeding.

In het BBV is voor de grondexploitatie, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoord van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead kosten sinds de BBV-wijziging op een apart overzicht worden verantwoord en niet worden doorbelast aan de producten in het primaire proces, ontstaat een beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt. De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maken onderdeel uit van de in dit onderdeel gepresenteerde kosten van overhead.

3.7.5.3 Specificatie overhead

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer openbare ruimte	123	211	222	-11
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	89	87	2
Bestuurs- en managementondersteuning	1.594	1.965	2.375	-410
Centraal juridische afdeling	654	645	965	-320
Concernstaf	646	903	935	-33
Cultuur, vastgoed en ontwikkeling	2.625	2.802	2.808	-6
Dienstverlening	1.539	1.866	1.875	-10
Directie algemeen	956	246	394	-147
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	140	144	178	-34
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	168	296	327	-32
Facilitaire Zaken	2.633	3.140	3.226	-86
Financiën	955	1.772	1.777	-5
Human resource management	2.653	3.706	3.542	163
Informatievoorziening en automatisering	8.678	9.554	8.563	992
Leerlingzaken	1.280	164	169	-5
Maatschappelijk beleid	170	243	268	-25
Opgroeien en start arbeidsmarkt	124	127	15	112

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Projecten openbare ruimte	138	144	143	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	1.567	2.653	-1.085
Ruimtelijk beleid en advies	167	169	214	-45
Stadstoezicht	137	125	117	8
Veiligheid en wijken	230	133	131	1
Werk en financiën	159	162	393	-231
Zorg en Ondersteuning	162	167	106	61
Totaal	25.933	30.340	31.484	-1.143

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (basis)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	0	-3	3
Bestuurs- en managementondersteuning	0	0	-26	26
Centraal juridische afdeling	-28	-28	0	-28
Concernstaf	0	0	0	0
Cultuur, vastgoed en ontwikkeling	-174	-174	-181	6
Dienstverlening	0	0	0	0
Directie algemeen	0	0	0	0
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-546	-507	-566	60
Financiën	0	0	0	0
Human resource management	0	0	-14	14
Informatievoorziening en automatisering	-2.925	-2.916	-2.491	-425
Leerlingzaken	-799	0	0	0
Maatschappelijk beleid	-18	-18	0	-18
Opgroeien en start arbeidsmarkt	0	0	0	0
Projecten openbare ruimte	0	0	0	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	0	-1.295	-1.679	384
Ruimtelijk beleid en advies	0	0	0	0
Stadstoezicht	0	0	0	0
Veiligheid en wijken	0	0	0	0
Werk en financiën	0	0	-6	6
Zorg en Ondersteuning	0	0	-10	10
Totaal	-4.490	-4.938	-4.976	38

3.7.5.4 Overheadpercentage

Het BBV schrijft voor dat een indicator moeten worden opgenomen in de begroting, welke de totale overheadkosten uitdrukt in een percentage van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Rekening 2023
Totale overheadkosten (programma totaal)	30.340	31.484
Toerekening externe kostendragers	-4.938	-4.976
Totale overheadkosten (excl toerekening)	25.403	26.508
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	374.205	367.331
Berekend overheadpercentage	6,8%	7,2%

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de inkomsten uit het gemeentefonds en de algemene belastingen maar ook de financiering/treasury, de post voor onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting. Deze posten komen aan de orde in dit onderdeel van de jaarstukken Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.